

Prava odluka

Nina BEGIČEVIĆ
doc. dr. sc.

Kako prepoznati lobiranje?

Lobiranje je prisutno u svakodnevnom životu, ali ga ljudi često ne prepoznaju, a mnogi koji ga i prepoznaju ga krivo tumače. Uz to, na lobiranje se često gleda negativno upravo zbog loše percepcije samog pojma lobiranja i njegovih pojavnih oblika.

Svaka usmena ili pismena komunikacija s namjerom da se utječe na nekog donositelja odluke je lobiranje ako uključuje sljedeće čimbenike: razvoj, prezentaciju, modifikaciju ili odbijanje nekog prijedloga, orijentacije, programa ili akcijskog plana;

izdavanje dozvola, licenci, certifikata ili nekog drugog autorizacijskog dokumenta; odobravanje ugovora. Iz ovoga možemo zaključiti da je lobiranje zastupanje organizacijskih i vlastitih interesa uz postizanje ravnoteže između različitih utjecaja, a sve se to potvrđuje prihvaćanjem nekog prijedloga, programa ili odobravanjem ugovora. S druge strane, postoje i procesi koji se mogu smatrati lobiranjem u praksi, iako to nisu. To su upravo oni javni oblici koji stvaraju negativnu sliku o lobiranju. Dakle, lobiranje nije: pod-

mićivanje, prijevara, davanje poklona. To su aktivnosti koje se usko vežu uz lobiranje jer u korumpiranim sredinama one daju iste ili slične rezultate kao i sam proces lobiranja. Podmićivanje novcem, pokušaji utjecaja davanjem poklona ili nekih drugih pogodnosti usko su vezani uz brojne odluke koje su unazad 20-ak godina donesene u našoj sredini, pa se lobiranje usko vezalo uz takve aktivnosti. Zbog toga je bitno napomenuti da one ne predstavljaju lobiranje ni u kojem smislu. One se povezuju s korupcijom. U suvremenim

uvjetima, lobiranje je sustavni, organizirani napor da se utječe na demokratski postupak odlučivanja. U Americi lobiraju svi – od pojedinaca, grana industrije, profesionalnih udruga, nevladinog sektora, etničkih zajednica. Lobiranje je regulirano brojnim zakonima, koji nastoje spriječiti korupciju. Na lobiranje odlaze i jako velike količine novca. Od 1998. godine na lobiranje strane zemlje su potrošile 624 milijuna dolara, a u top pet svrstavaju se Velika Britanija, Švicarska, Njemačka, Japan i Francuska.